

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas
Parko 3-7, 11203 Vilnius, Lietuva
Tel: +370 611 35509
El. paštas: info@lvoa.lt
www.lvoa.lt

2020-08-16

Nr. RP-40

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

El. paštu: rastine@tm.lt

Kopija: Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai

El. paštu: tarnyba@vvtat.lt

Dėl Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 12, 22, 22², 22⁵, 23, 23³, 25, 27, 28, 29³, 32, 40 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 35¹ ir 35² straipsniais įstatymo projekto

Susipažinę su Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo (toliau – Įstatymas) Nr. I-657 12, 22, 22², 22⁵, 23, 23³, 25, 27, 28, 29³, 32, 40 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 35¹ ir 35² straipsniais įstatymo projektu nurodome, kad šiam įstatymo projektui pritariame iš dalies ir teikiame šias pastabas.

1. Įstatymo projekte siūloma Įstatymo 22 straipsnio 4 dalį pakeisti ir išdėstyti taip: „4. Vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos vartojimo ginčus nagrinėja neatlygintinai **arba už nominalų užmokestį, kurį turi sumokėti vartotojas. Užmokesčio už vartojimo ginčo neteisminį nagrinėjimą dydį nustato vartojimo ginčus nagrinėjanti institucija. Užmokesčio dydis turi neviršyti teisingumo ministro nustatytų maksimalių dydžių. Vartojimo ginčus nagrinėjančiai institucijai atsisakius nagrinėti vartojimo ginčą ar nutraukus jo nagrinėjimą, vartotojo sumokėtas užmokestis negražinamas.**“

Pabrėžtina, kad Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos (toliau – Tarnyba) viena pagrindinių funkcijų yra apginti į Tarnybą besikreipiančių nuo verslo subjektų nukentėjusių vartotojų interesus. Dažnu atveju, vartotojas yra ekonomiškai labiau pažeidžiama ir silpnesnė ginčo šalis, todėl įvedus ginčo mokestį, būtų suvaržoma ir pažeista vartotojų turima teisė pasinaudoti neatlygintu savo teisių gynimo būdu.

Sistemiškai įvertinus siūlomus pakeitimus, darytina išvada, kad šios nuostatos įvedimo tikslas – mažinti sparčiai išaugusių Tarnybos gaunamų vartotojų skundų skaičių. Toks tikslas yra suprantamas, tačiau, manytina, kad priemonė šiam tikslui siekti – ribojant vartotojų teisę į jų teisėtų interesų gynimą – yra visiškai netinkama. Atkreiptinas dėmesys, kad įstatymo projekte yra pateikiamos nuostatos, skirtos šiai problemai spręsti (pavyzdžiui, nuostatos, skatinančios verslo subjektus taikiai spręsti vartojimo ginčus ir tokiu būdu atitinkamai mažinti Tarnybos sprendžiamų skundų skaičių).

2. Nepritariame ir Įstatymo 23³ straipsnio 8 dalyje minimos sumos, nuo kurios Tarnyba atsisako nagrinėti vartojimo ginčą, didinimui nuo 10 Eur iki 30 Eur. Ši nuostata sudarytų palankias sąlygas smulkiems verslininkams elgtis nesąžiningai, kadangi vartotojai, patyrę mažesnę nei 30 Eur žalą (pavyzdžiui, negavę užsakytų prekių, kurių vertė yra mažesnė nei 30 Eur arba gavę prekę, turinčią kokybės neatitikimų, kai defektų pašalinimo kaina yra mažesnė nei 30 Eur ir kt.), negalėtų kreiptis į Tarnybą. Toks įstatymo pakeitimas pažeidžia tiek teisę į

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas
Parko 3-7, 11203 Vilnius, Lietuva
Tel: +370 611 35509
El. paštas: info@lvoa.lt
www.lvoa.lt

neteisminį ginčo nagrinėjimą, tiek teisingumo ir proporcingumo principus, kadangi nukentėjęs vartotojas, patyręs mažesnę nei 30 Eur žalą, dėl žalos atlyginimo turėtų kreiptis į teismą, dėl ko būtų patiriamos žymiai didesnės išlaidos bei ginčo nagrinėjimas užtruktų daug ilgiau.

Pažymėtina, kad bylos sprendimas teisme užtrunka apytiksliai 2-3 metus, kai tuo tarpu neteisminis ginčo sprendimas užtrunka iki 1 metų. Nors kreipiantis į teismą žyminis mokestis vartojimo ginčiuose nėra mokamas, tikėtina, kad teisinių žinių neturintis vartotojas bus priverstas samdyti advokatą, o jei ginčo nagrinėjimo metu kils poreikis nustatyti, ar ginčijamas daiktas atitinka kokybės ar kitus reikalavimus, privalės atlyginti už reikiamos ekspertizės išvadą. Paprastai asmenis kreiptis į teismą atbaido teismo proceso viešumas ir formalūs reikalavimai, o kai ginčo suma nesiektų 30 Eur, darytina pagrįsta išvada, kad vartotojas nesikreips į teismą ir iš jo bus atimama teisė į pažeistų interesų gynimą. Taigi, pabrėžiame, kad ginčo sumos didinimas, siekiant sumažinti Tarnybos nagrinėjamų vartotojų prašymų krūvį – nėra tinkamas.

3. Įstatymo 23 straipsnio 3 dalies 5 punktą numato, kad: „Jeigu vartotojui atstovauja vartotojų asociacija, kurios narys jis yra, vietoj įgaliojimo pateikiamas dokumentas, patvirtinantis vartotojo narystę vartotojų asociacijoje“. Paminėtina, kad vartotojų asociacijos grupės ieškniio bylose, kaip grupės atstovės gali atstovauti visiems vartotojams, o ne tik asociacijų nariams.

Siekiant efektyvesnio ir platesnio vartotojų interesų atstovavimo siūlome Įstatymo 23 straipsnio 3 dalies 5 punktą pakeisti ir išdėstyti taip:

„3. Vartotojas, kreipdamasis į vartojimo ginčus nagrinėjančią instituciją, privalo pateikti:

- 1) prašymą nagrinėti vartojimo ginčą. Prašymą pasirašo pareiškėjas ar jo atstovas. Pateikiant prašymą elektroniniu būdu, laikoma, kad prašymas yra pasirašytas;
- 2) pardavėjo ar paslaugų teikėjo atsakymo į vartotojo kreipimąsi kopiją, o jeigu pardavėjo ar paslaugų teikėjo atsakymas per šio įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą negautas, – vartotojo kreipimosi į pardavėją ar paslaugų teikėją kopiją;
- 3) vartojimo sutarties, dėl kurios kyla ginčas, kopiją, jeigu sutartis sudaryta raštu;
- 4) prašyme išdėstytas aplinkybes patvirtinančių dokumentų kopijas;
- 5) paprastos rašytinės formos įgaliojimą, jeigu vartotojui atstovauja atstovas. Jeigu vartotojui atstovauja vartotojų asociacija, kurios narys jis yra, vietoj įgaliojimo pateikiamas dokumentas, patvirtinantis vartotojo narystę vartotojų asociacijoje; **arba dokumentas, patvirtinantis, kad vartotojui atstovauja vartotojų asociacija;**
- 6) duomenis, patvirtinančius šio įstatymo 22 straipsnio 4 dalyje nurodyto užmokesčio sumokėjimą, jeigu jis taikomas.“

Kitiems įstatymo projekte numatytiems pasiūlymams pritariame ir pastabų neturime.

Šis raštas siunčiamas tik el. paštu.

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas
Parko 3-7. 11203 Vilnius. Lietuva
Tel: +370 611 35509
El. paštas: info@lvoa.lt
www.lvoa.lt

Pagarbiai

Prezidentė

dr. Eglė Kybartienė

Agnė Černiauskaitė +370-629-75974, agne.cerniauskaite@lvoa.lt

Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas – vartotojų interesus ginanti ir atstovaujanti organizacija, jungianti 13 Lietuvos vartotojų asociacijų. LVOA vienintelis Lietuvoje yra Europos vartotojų organizacijos BEUC (Bureau Européen des Unions de Consommateurs) nariu (nuo 2013 m.).

LVOA identifikacinis numeris Europos Sąjungos Skaidrumo registre: 506497923503-90.